

Ministerie van Financiën

Handleiding Overheidstarieven 2015

Colofon

Titel Handleiding Overheidstarieven 2015

Auteurs drs. ing. J.A. Sassen RA
drs. C.J.J.M. Stoop

oktober 2014

Inlichtingen **Directie Begrotingszaken**

Jeroen Sassen
070-3427066
j.a.sassen@minfin.nl

Jeroen Stoop
070-3428120
c.j.j.m.stoop@minfin.nl

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding

1.1	Doel van de handleiding	4
1.2	Toepassing	4
1.3	Systematiek	4
1.4	Specifieke situaties	5
1.5	Leeswijzer	5

2. Tarieven 2015 en toelichting

2.1	Directe loonkosten per salarisschaal in 2015	6
2.2	Integrale loonkosten per salarisschaal in 2015	7
2.3	Toelichting directe loonkosten	8
2.4	Toelichting overheadkosten	9
2.5	Toelichting aantal productieve uren	10

1. INLEIDING

1.1 Doel van de handleiding

De Handleiding Overheidstarieven is een handreiking voor die onderdelen van de rijksoverheid die kosten in rekening brengen voor werkzaamheden verricht voor, of diensten verleend aan, afnemers binnen en buiten de rijksoverheid. Uitgaande van de met die activiteiten gemoeide tijd willen deze dienstonderdelen dat doen door een tarief per uur in rekening te brengen. Deze handleiding biedt voor elk van de ambtelijke salarisschalen een indicatief kostendekkend (integraal) uurtarief.

1.2 Toepassing

De Handleiding Overheidstarieven kan door onderdelen van de rijksoverheid worden gebruikt als hulpmiddel, wanneer geen adequate kostenadministratie of een ander toereikend instrument ter bepaling van kostenvergoedingen voorhanden is. Bij het gebruik van de handleiding in het kader van werkzaamheden die samenhangen met het verrichten van economische activiteiten dienen de gedragsregels van de Wet Markt en Overheid¹ in acht te worden genomen. De Handleiding Overheidstarieven kan ook worden gebruikt ten behoeve van interne doorberekening, sturing en beheersing, benchmarking en subsidieverstrekking (in de vorm van referentietarieven voor de berekening of toetsing van subsidiabele kosten). Ook andere publiekrechtelijke lichamen dan de rijksoverheid kunnen gebruik maken van de tarievenhandleiding mits de toepasbaarheid kritisch wordt beoordeeld. De Handleiding Overheidstarieven is gebaseerd op gemiddelde kostendekkende tarieven op basis van de standaard (kantooromgeving) binnen de rijksoverheid.

1.3 Systematiek

De tarieven voor het jaar 2015 zijn op dezelfde wijze samengesteld als de tarieven in de Handleidingen Overheidstarieven van de voorgaande jaren. In de Handleiding worden *gemiddeld gewogen* uurtarieven *per salarisschaal* gepresenteerd. Het gaat hierbij om uurtarieven en salarisschalen van medewerkers binnen de rijksoverheid die vallen onder het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren (BBRA). Conform voorgaande jaren wordt voor de component loonkosten in de uurtarieven uitgegaan van de door P-Direkt opgestelde prognose voor 2015. Uitgangspunt hierbij zijn de werkelijke loonkosten in de maand september 2014 en de verwachte loonkostenontwikkeling binnen de sector overheid zoals opgenomen in de Macro Economische Verkenningen van het Centraal Plan Bureau (MEV 2015, september 2014).

---

¹ Deze wet bevat gedragsregels voor centrale overheden, decentrale overheden en publiekrechtelijke ZBO's indien zij goederen of diensten op de markt aanbieden. Zie ook de Handreiking Wet Markt en Overheid, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl.

De looncomponent in de uurtarieven voor 2015 neemt gemiddeld over alle schalen met 1,6% toe. Hierbij is rekening gehouden met de verwachte loonkostenontwikkeling voor de sector overheid van 1,75% volgens de MEV 2015. Daarnaast is rekening gehouden met een lichte stijging van de productiviteit als gevolg van een Rijksbreed lager ziekteverzuim.

Om te benadrukken dat de overhead een indicatieve schatting is van de indirecte kosten die als opslag aan het uurtarief worden toegevoegd, wordt in de Handleiding Overheidstarieven 2015 net als in 2014 gewerkt met een afgerond bedrag aan overhead van 31.000 euro per FTE. Uit vergelijking met referentiecijfers in oktober 2013 is gebleken dat de overheadkosten een indicatie vormen van de standaard kantooromgeving binnen de Rijksoverheid.

1.4 Specifieke situaties

De Handleiding Overheidstarieven bevat gemiddelde indicatieve uurtarieven voor de standaard (kantooromgeving) rijksoverheid. Voor specifieke situaties binnen of buiten de Rijksoverheid zijn de tarieven in deze handleiding daarom niet geschikt. De gebruiker van de Handleiding Overheidstarieven doet er goed aan om in deze specifieke situaties de toepasbaarheid kritisch te beoordelen. Daar waar nodig kunnen de bedragen uit de handleiding aangepast worden aan de eigen situatie. Afwijkingen ontstaan in de praktijk enerzijds doordat de loonkosten afwijken van de BBRA salariering zoals deze binnen de Rijksoverheid wordt toegepast en anderzijds doordat de component overhead afwijkt.

1.5 Leeswijzer

In het navolgende hoofdstuk worden de tarieven voor 2015 gepresenteerd. In de eerste tabel worden de directe loonkosten per salarisschaal weergegeven. De tweede tabel bevat integrale tarieven (inclusief overhead) per salarisschaal. In de navolgende paragrafen van hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor de tariefsberekening nader verklaard.

2. TARIEVEN 2015 EN TOELICHTING

2.1 Directe loonkosten per salarisschaal in 2015

(alle bedragen afgerond in euro's)

<i>schaal</i>	<i>loonkosten per mensjaar</i>	<i>kostendekkend tarief per uur</i>	<i>kosten-plus tarief excl. BTW</i>	<i>kosten-plus tarief incl. BTW</i>
1	27.000	20	21	25
2	31.000	23	24	29
3	33.000	24	25	30
4	39.000	28	29	36
5	41.000	30	31	38
6	44.000	32	34	41
7	48.000	35	37	45
8	54.000	39	41	49
9	60.000	44	46	56
10	67.000	48	51	61
11	76.000	55	58	70
12	87.000	63	66	80
13	98.000	71	75	90
14	108.000	78	82	100
15	118.000	86	90	109
16	128.000	93	98	118
17	138.000	100	105	127
18	149.000	108	114	138

Tabel 1: directe loonkosten per salarisschaal 2015 (loonkosten per mensjaar afgerond op 1.000)

De tarieven in de kolom "*kosten-plus excl. BTW*" zijn afgeleid uit de tarieven in de kolom "*kostendekkend tarief per uur*". Hier is uitgegaan van een winstopslag na belasting van 3,75%. Dit percentage van 3,75% is ontleend aan het effectief rendement op staatsleningen, als de minst risicovolle vorm van belegging². Daarnaast is rekening gehouden met de doorwerking van de fiscale component, hier gesteld op 25% van de winst³. De totale opslag bedraagt dan $[3,75\% / (100\% - 25\%)] = 5\%$.

De tarieven in de kolom "*kosten-plus incl. BTW*" zijn verkregen door de tarieven te verhogen met 21%, het algemene BTW- tarief per 1 oktober 2012. In de navolgende paragrafen wordt een nadere toelichting gegeven bij de in deze tabel opgenomen tarieven en het aantal direct productieve uren (2015: 1377 uur) waarop de berekening is gebaseerd.

² Hierbij is uitgegaan van de rente op staatsobligaties in het Eurogebied met een looptijd van 10 jaar, volgens de statistieken van De Nederlandsche Bank. Het gemiddelde percentage over de afgelopen 5 jaar (2008-2013) is hier afgerond op een kwart procentpunt.

³ Het tarief voor de vennootschapsbelasting in de hoogste schijf in 2014 is 25%.

2.2 Integrale loonkosten per salarisschaal in 2015

(alle bedragen afgerond in euro's)

<i>schaal</i>	<i>loonkosten per mensjaar</i>	<i>overhead</i>	<i>totale kosten</i>	<i>kostendekkend tarief per uur</i>	<i>kosten-plus tarief excl. BTW</i>	<i>kosten-plus tarief incl. BTW</i>
1	27.000	31.000	58.000	42	44	54
2	31.000	31.000	62.000	45	47	57
3	33.000	31.000	64.000	46	49	59
4	39.000	31.000	70.000	51	53	64
5	41.000	31.000	72.000	52	55	66
6	44.000	31.000	75.000	54	57	69
7	48.000	31.000	79.000	58	61	73
8	54.000	31.000	85.000	61	64	78
9	60.000	31.000	91.000	66	70	84
10	67.000	31.000	98.000	71	74	90
11	76.000	31.000	107.000	78	82	99
12	87.000	31.000	118.000	85	90	109
13	98.000	31.000	129.000	93	98	119
14	108.000	31.000	139.000	101	106	128
15	118.000	31.000	149.000	108	114	138
16	128.000	31.000	159.000	115	121	147
17	138.000	31.000	169.000	123	129	156
18	149.000	31.000	180.000	131	137	166

Tabel 2: integrale loonkosten per salarisschaal 2015 (loonkosten per mensjaar afgerond op 1.000)

Bovenstaande tabel bevat naast de directe loonkosten per medewerker tevens een opslag voor overhead van 31.000 euro per FTE. Ten aanzien van de kolommen "*kosten-plus*" en "*BTW*" gelden dezelfde uitgangspunten als in tabel 1. In de navolgende paragrafen wordt een toelichting gegeven bij de in deze tabel opgenomen tarieven, de overhead en het aantal direct productieve uren (2015: 1377 uur) waarop de berekening is gebaseerd.

2.3 Toelichting directe loonkosten

De tarievenhandleiding is in beginsel bestemd voor gebruik binnen de rijksoverheid. Daarom worden in de berekeningen empirische gegevens gebruikt die op de rijksoverheid betrekking hebben. In deze berekeningen worden tot de rijksoverheid gerekend alle personen die volgens BBRA 1984 worden bezoldigd en werkzaam zijn bij de ministeries en de Hoge Colleges van Staat⁴.

Voor iedere salarisschaal (schaal 1 tot en met 18) worden de gemiddelde loonkosten berekend en geraamd voor het jaar 2015. Deze gemiddelde loonkosten per schaal zijn gebaseerd op een heel kalenderjaar voor een persoon met een volledige werktijd (d.w.z. een werktijd van 36 uur per week). Bij de bepaling van de loonkosten, dat wil zeggen de kosten die het Rijk als werkgever maakt, worden de volgende kostencomponenten meegenomen:

- a) bruto salaris;
- b) vakantie-uitkering;
- c) eindejaarsuitkering; en
- d) door de werkgever te betalen premies voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen, WAO, VUT, invaliditeitspensioen incl. het bovenwettelijke deel en de zorgverzekeringsbijdrage.

De berekening van de voor 2015 verwachte kostencomponenten is uitgevoerd door P-Direkt⁵. Uitgangspunt voor deze berekening zijn de feitelijke salarisbetalingen over de maand september van het jaar 2014. Voor 2015 wordt uitgegaan van een verwachte loonkostenontwikkeling van 1,75% binnen de sector overheid zoals opgenomen in de MEV 2015. De loonkosten nemen toe met gemiddeld 1,6% over alle schalen door deze loonkostenontwikkeling, gecorrigeerd voor de gestegen productiviteit als gevolg van een Rijksbreed lager ziekteverzuim (zie ook 2.5 "Toelichting aantal productieve uren"). Een lichte stijging van premies sociale lasten wordt in de praktijk gecompenseerd door een gelijke daling van de pensioenpremies.

---

⁴ Door de beperking 'bezoldigd volgens BBRA 1984' vallen onder meer het ministerie van Defensie, de Politie en de Rechterlijke Macht buiten deze definitie.

⁵ P-Direkt is het shared Service Centre HRM voor de ministeries.

2.4 Toelichting overheadkosten

De overhead in deze Handleiding Overheidstarieven is bepaald op 31.000 euro aan overhead per FTE. Om te benadrukken dat de overhead een indicatieve schatting is van de bijkomende indirecte kosten binnen de rijksoverheid, wordt in de handleiding gewerkt met een afgerond bedrag.

De overheadkosten zijn de kosten die samenhangen met de uitvoering van de PIOFACH⁶ functies binnen het rijk. In de voorgaande versies van de Handleiding Overheidstarieven was het gebruikelijk om de overhead uit te splitsen naar de componenten huisvesting, kantoorautomatisering en overige overhead. Indicatief kan worden aangehouden dat de relatieve verhouding tussen deze componenten 20% (huisvesting), 10% (kantoorautomatisering) en 70% (overige overhead) van de totale overheadkosten is.

De samenstelling van de overheadkosten is in het verleden bepaald op basis van informatie aangeleverd door de departementen. De afgelopen jaren zijn de overheadkosten steeds berekend door indexatie van deze grondslag. In de tabel 2 met de tarieven over 2015 is één kolom opgenomen waarin de overheadkosten staan vermeld. Het bedrag aan overhead is voor 2015 geïndexeerd met de prijsindex voor de netto materiële overheidsconsumptie, de zogenoemde IMOC. Voor 2015 wordt deze prijsindex door het Centraal Planbureau geraamd op 1,25% (bron: MEV 2015). Door afronding van de gehanteerde overhead stijgen de uurtarieven als gevolg hiervan niet ten opzichte van 2014.

---

⁶ PIOFACH: personeel, informatie, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting.

2.5 Toelichting aantal productieve uren

De tarieven in de Handleiding Overheidstarieven worden bepaald door de kosten per mensjaar te delen door het aantal direct productieve uren per ambtenaar per jaar. De berekening van de tarieven in deze handleiding is gebaseerd op 1377 uren per mensjaar in 2015. Voor de berekening van het aantal productieve uren is uitgegaan van vijf werkdagen per week. Het aantal werkdagen in een jaar is verminderd met het aantal feestdagen (het meerjarige gemiddelde), vakantiedagen en ziektedagen. Het resulterende aantal aanwezige dagen/uren is vervolgens verminderd met de indirect productieve uren. Bij de indirect productieve uren kan gedacht worden aan werkbesprekingen, personeels- aangelegenheden, ondernemingsraden, studieverlof en cursussen, etc. Hiervoor wordt in de systematiek van de tarievenhandleiding steeds een vast percentage van 12% toegepast.

Voor het jaar 2014 resulteert dit in de volgende opstelling:

aantal werkdagen	261
aantal feestdagen (meerjarig gemiddelde)	7 -/-
	<hr/>
omvang aanstelling in dagen	254
omvang aanstelling in uren (254 * 7,2)	1.829
vakantie-uren	169 ⁷ -/-
ziekte-uren	95 ⁸ -/-
	<hr/>
aantal uren aanwezig	1.565
aantal indirect productieve uren (12%)	188 -/-
	<hr/>
aantal direct productieve uren	1.377

Het aantal direct productieve uren voor 2015 wordt in deze handleiding afgerond op 1.377 uren per mensjaar (2013: 1.375 uur). Deze stijging van het aantal productieve uren hangt samen met het verbeterde ziekteverzuimpercentage van de Rijksoverheid.

Hierbij dient te worden aangetekend dat is uitgegaan van een gemiddelde situatie voor de gehele rijksoverheid. Onderdelen van de rijksoverheid die deze tarievenhandleiding gebruiken, kunnen voor zichzelf nagaan of het aantal productieve uren van 1.377 ook voor hen geldt. Zo nodig kan voor de eigen situatie van een ander aantal productieve uren worden uitgegaan.

---

⁷ De vakantie-uren zijn samengesteld uit basisvakantie-uren en leeftijdsvakantie-uren. De basisvakantie-uren bedragen 165,6 uur. De leeftijdsvakantie-uren beginnen bij een leeftijd van 45 jaar en kennen een staffel: 45-49 jaar = 7,2 uur; 50-54 jaar = 14,4 uur; 55-59 jaar = 21,6 uur en 60 en ouder = 28,8 uur. Rekening houdend met de leeftijdsopbouw van de rijksambtenaren, volgt hieruit een gewogen gemiddelde van 3,7 uur. Totaal aantal vakantie-uren derhalve 165,6 + 3,7 = 169,3 uur.

⁸ Voor de ziekte-uren wordt uitgegaan van een meest recent beschikbare ziekteverzuimpercentage van 5,2% over het jaar 2013. Bron: Jaarrapportage Bedrijfsvoering van het Rijk.